Finansutskottets betänkande

1982/83:32

om vissa anslag för budgetåret 1983/84 inom civildepartementets verksamhetsområde (prop. 1982/83:100 bil. 15)

I detta betänkande behandlar utskottet

dels proposition 1982/83:100 bilaga 15 Civildepartementet i vad avser
Litt. A Civildepartementet m. m. punkterna A 2– A 4,
Litt. G Statistik m. m. samt
Litt. H Övriga ändamål punkterna H 1 och H 2,

dels motionerna 1982/83:157 yrkande 1, 531 och 1158.

TRETTONDE HUVUDTITELN

Civildepartementet m. m.

1. **Gemensamma ändamål för departementen m. fl. anslag**

Utskottet tillstyrker regeringens i proposition 1982/83:100 bilaga 15 (civildepartementet) under punkterna A 2–A 4 (s. 16–18) framlagda förslag och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1983/84 anvisar

1. till *Gemensamma ändamål för departementen* ett förslagsanslag av 183 801 000 kr.,
2. till *Kommittéer m. m.* ett reservationsanslag av 8 601 000 kr.,
3. till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 292 000 kr.

Statistik m. m.

2. **Statistiska centralbyrån: Statistik, register och prognoser**

Regeringen har under punkt G 1 (s. 114–130)

1. berett riksdagen tillfälle att ta del av vad som anförts i propositionen om statistikproduktionen vid statistiska centralbyrån,

2. föreslagit riksdagen att till Statistiska centralbyrån: Statistik, register och prognoser för budgetåret 1983/84 anvisa ett förslagsanslag av 264 360 000 kr.

I motion 1982/83:157 av Rune Torwald (c) och Ingemar Hallenius (c) hemställs

1. att riksdagen ger regeringen till känna vad som anförts i motionen beträffande behovet av att väljarundersökningar utförda av SCB återupptas snarast möjligt.

I motion 1982/83:1158 av Helge Hagberg (s) och Owe Andréasson (s) hemställs att riksdagen uttalar att partisympatiundersökningar i statistiska centralbyråns regi bör genomföras i god tid före nästa allmänna val.

Propositionen

SCB yrkar för budgetåret 1983/84 en ökning av anslaget till Statistik, register och prognoser med 8,9 milj. kr. och förordar därmed att huvudalternativet inte skall tillämpas. Verket har kraftiga svängningar i personalbehovet till följd av de intermittenta undersökningarna. SCB förordar därför en besparingsprofil med 0 % 1983/84, 2 % 1984/85 och 4 % 1985/86.

Beträffande SCB:s besparingsprofil anförs i budgetpropositionen att utöver personalutvecklingen totalt hänsyn bör tas även till effekterna av verksamhetsfördelningen mellan Stockholm och Örebro. I propositionen förordas att besparingskraven för de tre följande åren bör fördelas så att en neddragning sker med 1 % 1983/84, 2 % 1984/85 och 3 % 1985/86. Detta innebär en anslagsökning med 5,3 milj. kr. för nästa budgetår inklusive pris- och löneökning.

Av följande tablåer framgår SCB:s verksamhet fördelad på delprogram resp. på löpande verksamhet, intermittenta undersökningar och utvecklingsarbete.

Delprogram	1981/82 Utfall	1982/83 Anvisat	1983/84 Beräknar	
1 000-tal kronor			SCB	Föredraganden
1. Extern samordning	3 040	2 601	2 751	2 738
2. Jordbruk och skördeskadeskydd m m	50 133	50 542	51 960	51 843
Därav under IX huvudtiteln	(40 291)	(36 878)	(38 037)	(37 964)
3. Industriverksamhet	17 376	19 284	19 619	19 570
4. Handel, servicenäringar och priser	23 107	20 788	21 308	21 232
5. Bostäder, byggnader och andra fastigheter	15 072	15 809	15 082	15 042
6. Samhällsekonomi och offentlig förvaltning	29 425	32 580	34 120	33 549
7. Arbetsmarknad	36 247	36 375	37 135	37 038
8. Befolkning och hushåll	24 891	28 816	27 092	27 530
9. Rätts- och socialväsende	14 310	14 471	14 636	14 584
10. Utbildning, forskning och kultur	18 151	18 587	19 602	19 545
11. Befolknings-, yrkes- och utbildningsprognoser	6 744	7 293	7 438	7 410
12. Bibliotek och information m m	10 991	10 104	10 429	10 241
13. Arkiv och gemensamma databaser m m	8 764	11 901	12 301	12 263
14. Standardisering och gemensam metodutveckling	25 969	16 497	16 927	16 874
15. Folk- och bostadsräkning 1980	18 097	7 500	5 350	2 500
Ofördelade kostnader	4 035	3 063	2 739	2 739
Summa kostnader	**306 352**	**296 211**	**298 489**	**294 698**
Avgår intäkter	58 388	47 631	46 316	43 393[1]
Tillkommer kostnaden för följesedelsbunden post	3 885	10 500	10 500	10 500
Övrigt			5 360[2]	2 555[3]
Anslag totalt	**251 849**	**259 080**	**268 033**	**264 360**

[1] Häri ingår 2,5 milj kr från anslaget Folk- och bostadsräkning 1980 under trettonde huvudtiteln, 38,0 milj kr från anslaget Administration av permanent skördeskadeskydd m m under nionde huvudtiteln samt 190 000 kr från åttonde huvudtiteln. Vidare utgör 2,7 milj. kr. ersättning till SCB från socialstyrelsen, byggnadsstyrelsen och skolöverstyrelsen för vissa kostnader för det gemensamma biblioteket i kvarteret Garnisonen.
[2] SCB förordar en omfördelning av besparingarna mellan åren 1983/84, 1984/85 och 1985/86. För 1983/84 föreslås 0 % i besparing.
[3] SCB medges en omfördelning av besparingarna med 1 % för 1983/84 och 2 resp. 3 % för åren 1984/85 och 1985/86.

	1981/82 Utfall	1982/83 Anvisat	1983/84 Beräknar	
1 000-tal kronor			SCB	Föredraganden
Löpande verksamhet	222 232	227 901	228 771	225 928
Intermittenta undersökningar	6 576	4 779	2 365	2 365
Utvecklingsarbete	15 121	15 900	15 900	15 900
Övrigt[1]	7 920	10 500	20 997	20 167
Summa	**251 849**	**259 080**	**268 033**	**264 360**

[1] Pris- och löneomräkning, vissa ofördelade kostnader m m.

Antal årsarbetskrafter vid SCB framgår av nedanstående uppställning.

Antal årsarbetskrafter vid statistiska centralbyrån
(exkl intervjuare)

	1981/82	1982/83	1983/84	
			SCB	Föredraganden
G 1. *Statistik, register och prognoser*	1 292	1 247	1 233	1 216
G 2. *Uppdragsverksamhet*	145	135	135	142
G 3. *Folk- och bostadsräkning 1980*	75	37	15	11
Personal finansierad från IX huvudtiteln	100	83	80	80
Totalt vid SCB	**1 612**	**1 502**	**1 463**	**1 449**

Motionerna

I *motion 157* erinras om att SCB:s partisympatiundersökningar av budgetskäl lades ned fr. o. m. andra halvåret 1981. Motionärerna anser detta olyckligt eftersom, enligt deras uppfattning, möjligheter helt saknas att få insyn i det material som SIFO och IMU baserar sina väljarprognoser på. Motionärerna finner det osannolikt att de båda instituten skulle vara beredda att ge politiker och andra intresserade möjligheter att få insyn i materialet. Mot denna bakgrund bör SCB:s partisympatiundersökningar återupptas snarast möjligt.

Även i *motion 1158* framhålls vikten av att SCB:s partisympatiundersökningar återupptas, speciellt viktiga anges undersökningarna vara under ett valår. Motionärerna föreslår att partisympatiundersökningarna i SCB:s regi genomförs i god tid före nästa allmänna val och att riksdagen gör ett uttalande härom.

Utskottet

I motionerna 157 yrkande 1 och 1158 förordas att partisympatiundersökningarna återupptas. I motion 1158 har yrkandet begränsats så att i denna motion förordas ett riksdagens uttalande om att undersökningarna bör genomföras i god tid före nästa allmänna val. Med anledning av motionerna vill utskottet anföra följande.

Utskottet delar motionärernas uppfattning om att SCB:s partisympatiundersökningar är av hög kvalitet vetenskapligt sett och att undersökningarna genom sitt relativt stora urval gjorde det möjligt att ur dem få uppgifter om väljarsympatierna på regional nivå. Rent principiellt får det dessutom anses vara mycket värdefullt att undersökningarna genomförs också av en offentlig myndighet. Utskottet har emellertid förståelse för att det kan vara svårt att

finna ekonomiskt utrymme för att enbart genom omprioriteringar inom oförändrat anslag göra det möjligt för SCB att återuppta partisympatiundersökningarna. Enligt utskottets uppfattning finns emellertid likväl skäl att överväga om det genom omprioriteringar inom det nu aktuella anslaget kan beredas möjligheter att återuppta partisympatiundersökningarna. I första hand bör övervägas om inte undersökningarna kan genomföras i god tid före nästa allmänna val. Frågan är emellertid så väsentlig att – om omprioriteringar inte är möjliga – det bör övervägas att tillskjuta erforderliga medel. Vad utskottet med anledning av motionerna anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet har i övrigt inget att erinra mot vad i budgetpropositionen anförts om statistikproduktionen vid SCB eller om anslag till Statistik, register och prognoser.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med anledning av motionerna 1982/83:157 yrkande 1 och 1982/83:1158 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om partisympatiundersökningar,
2. att riksdagen lägger till handlingarna vad som anförts i propositionen om statistikproduktionen vid statistiska centralbyrån,
3. att riksdagen till *Statistiska centralbyrån: Statistik, register och prognoser* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 264 360 000 kr.

3. **Statistiska centralbyrån: Uppdragsverksamhet**

Utskottet tillstyrker regeringens under punkt G 2 (s. 131) framlagda förslag och hemställer

att riksdagen till *Statistiska centralbyrån: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

4. **Folk- och bostadsräkning 1980**

Utskottet tillstyrker regeringens under punkt G 3 (s. 132) framlagda förslag och hemställer

att riksdagen till *Folk- och bostadsräkning 1980* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 2 500 000 kr.

Övriga ändamål

5. **Kammarkollegiet**

Regeringen har under punkt H 1 (s. 133–134) föreslagit riksdagen att till Kammarkollegiet för budgetåret 1983/84 anvisa ett förslagsanslag av 19 207 000 kr.

I motion 1982/83:531 av Arne Andersson i Gamleby (s) hemställs att riksdagen beslutar att hos regeringen begära att lekmannastyrelse inrättas hos kammarkollegiet.

Utskottet

Utskottet hade år 1980 (FiU 1980/81:2) att pröva en motion med samma yrkande som det nu föreliggande. Därvid anförde utskottet att frågan om en lekmannastyrelse prövats i samband med en organisationsöversyn i början på 1970-talet. Någon förändring av kollegiets ledning befanns då inte erforderlig, bl. a. med hänsyn till att verket hade specifikt juridiska aspekter att lägga på de flesta ärenden.

År 1980 anförde utskottet att något väsentligt inte inträffat som gav anledning att ompröva kammarkollegiets ledningsform.

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning. Motion 531 avstyrks.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motion 1982/83:531,
2. att riksdagen till *Kammarkollegiet* för budgetåret 1983/84 anvisar ett förslagsanslag av 19 207 000 kr.

6. Bidrag till Institutet för storhushållens rationalisering

Utskottet tillstyrker regeringens under punkt H 2 (s. 134–135) framlagda förslag och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till Institutet för storhushållens rationalisering* för budgetåret 1983/84 anvisar ett anslag av 620 000 kr.

Stockholm den 17 mars 1983

På finansutskottets vägnar
ARNE GADD

Närvarande: Arne Gadd (s), Rolf Wirtén (fp), Lars Tobisson (m), Per-Axel Nilsson (s), Lennart Blom (m), Roland Sundgren (s), Christer Nilsson (s), Filip Fridolfsson (m), Rolf Rämgård (c), Torsten Karlsson (s), Bo Södersten (s), Hugo Hegeland (m), Carl-Henrik Hermansson (vpk), Gunnar Nilsson i Eslöv (s) och Olof Johansson (c).

Reservation

Punkt 2. Statistiska centralbyrån: Statistik, register och prognoser

Lars Tobisson, Lennart Blom, Filip Fridolfsson och Hugo Hegeland (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Utskottet delar" och på s. 5 slutar med "regeringen till känna" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning om att SCB:s partisympatiundersökningar var av god kvalitet vetenskapligt sett och att undersökningarna genom sitt relativt stora urval gjorde det möjligt att ur dem få uppgifter om väljarsympatierna på regional nivå. Det är dessutom angeläget att undersökningar utförs av flera sinsemellan fristående och konkurrerande institut.

Utskottet bedömer det som svårt att enbart genom omprioriteringar inom oförändrat anslag göra det möjligt för SCB att återuppta partisympatiundersökningarna. Ett beslut därom måste därför bli beroende av externa beställningar inom ramen för SCB:s uppdragsverksamhet. Vad utskottet med anledning av motionerna anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

minab/gotab Stockholm 1983 75017